

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÓDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims

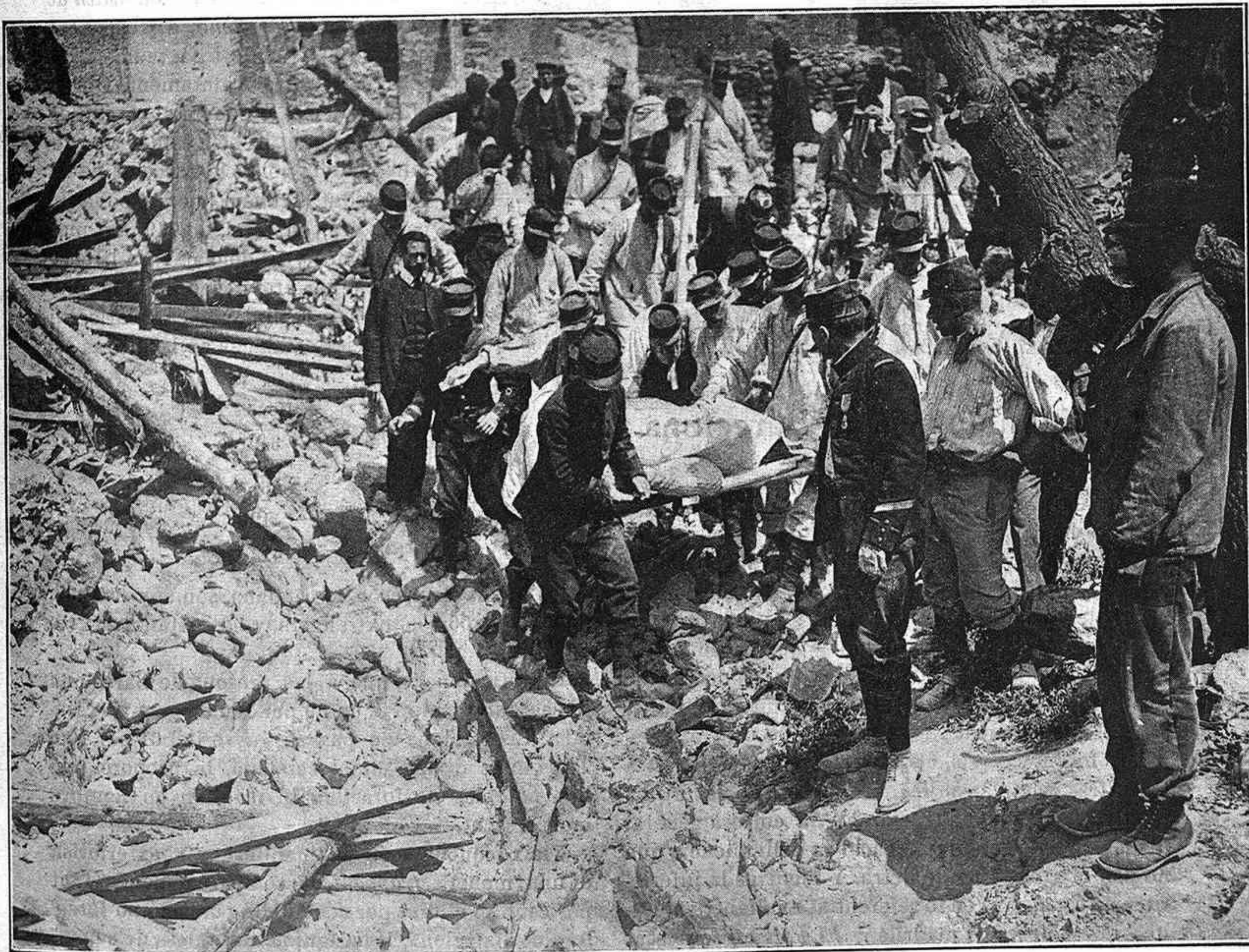
ADMINISTRACIO Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre Espanya, 8 pessetas
Extranger, 5.

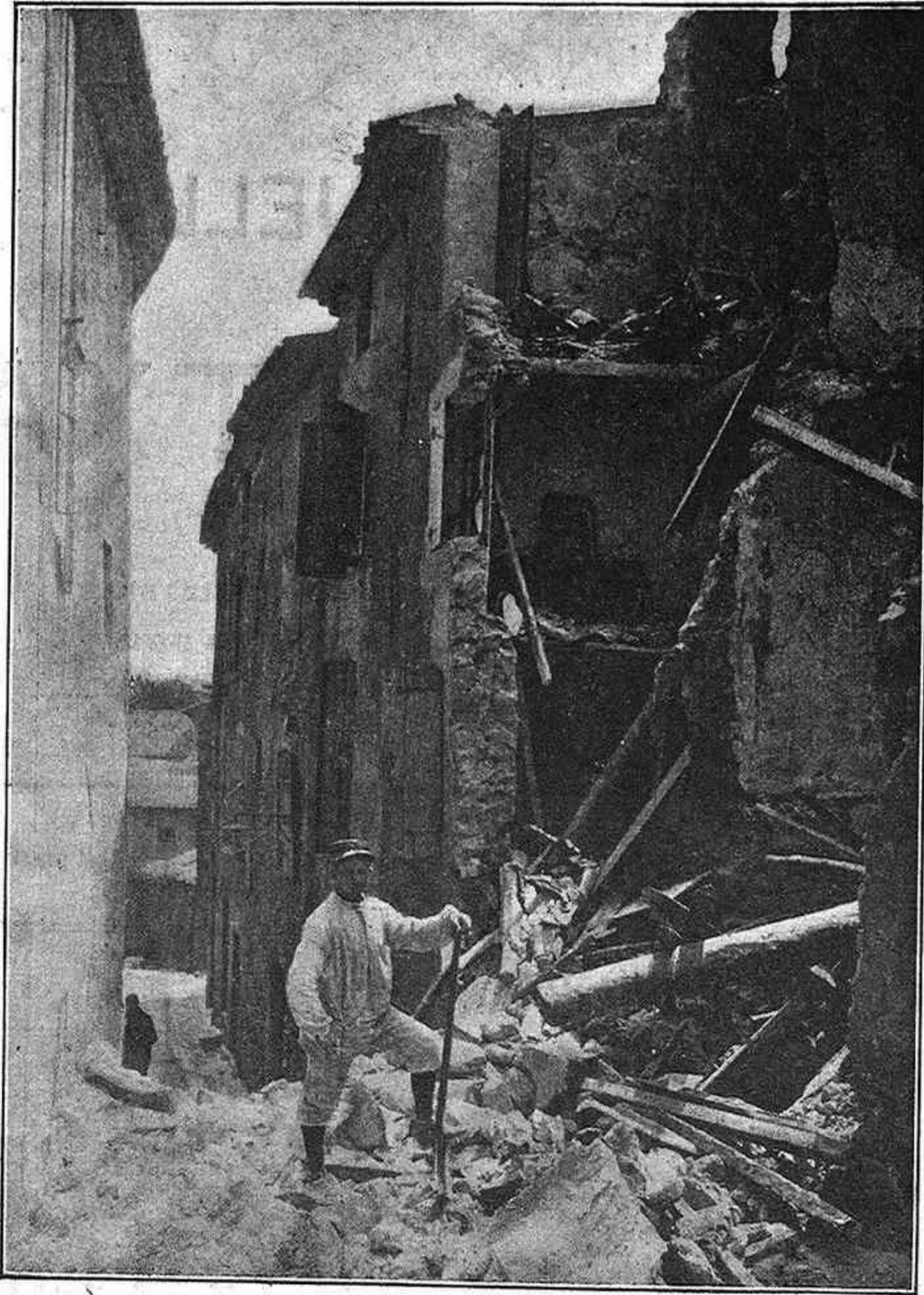
TERREMOTOS AL MITJ D'IA DE FRANSA

Els soldats á Rognes, trayent un cadavre d' entre las ruínas.

(Inst. ROL)

TERREMOTOS AL MITJDA DE FRANSA

Casas enfonzadas al poblet de Lambesc.

(Inst. ROI)

CRONICA

La delinqüencia á Barcelona

MALGRAT aquelles célebres estadísticas tendenciosas sobre 'l número d' escolars y d' analfabets á Espanya que 'ls contraris del moviment catalá han volgut fer valdre contra Catalunya, el fet veritable y pòsiu de la superioritat de la cultura catalana apareix á cada moment y queda demostrat ab provas de tota mena. Fins en el cas de que las xifras d' en Royo y Villanova y d' un catedràtic saragossá anomenat Navarro (si no recordém malament) fossin exactas, els catalans podríam oposar á las xifras relatives al llegir y l' escriure, las xifras relatives á la delinqüencia. En la cultura general d' un poble té més significació la delinqüencia que no pas el saber ó no de lletra. Y mentres la inferioritat de Catalunya en lo referent al analfabetisme es imaginaria (el diari madrileny *El País* ha confessat

els greus errors de las estadísticas "aludidas) tením nosaltres proba plena de la nostra superioritat en lo que á la delinqüencia 's refereix.

Respecte als crims de sanch, ja no hi ha ningú que negui á Catalunya el tant per cent més baix de totas las regions espanyolas. Las estadísticas particulars y oficials están en aquest punt d' acort. Catalunya es la regió espanyola hont es proporcionalment menor la delinqüencia, y encare una gran part dels crims aquí comesos ho son per gent d' altres llochs.

Pero no es sóls en els crims de sanch la menor delinqüencia de Barcelona y de Catalunya. Ab xifras autènticas y oficials podém demostrar avuy als estimats lectors de LA ESQUELLA qu' en el conjunt de delictes que á Barcelona 's cometen hi tenen una part extraordinaria els no catalans que á la nostra ciutat resideixen, part qu' es molt més grossa que la que correspondria proporcionalment á la població no catalana de Barcelona.

Vegemho. Tením damunt de la taula 'l volúm del *Anuari Estadístich de la ciutat de Barcelona*, corresponent al any 1907, publicat fa molt pochos días pel nostre Ajuntament. Obrím el llibre y ens en aném al capítol de *Justicia*, ahont hi ha l' estadística detallada de la població barcelonina en l' any citat. Trobém que la població penal era, en total, de 749 personas (674 homes y 75 donas). Y en la classificació per provincias de la naturalesa dels reclosos als establiments carcelaris, hi ha las quatre provincias catalanas ab las xifras següents:

	Homes	Donas
Barcelona	340	23
Tarragona	47	4
Lleyda	24	8
Girona	12	2
TOTAL	423	37

En quant als presos no catalans, son aquests 289, dels quals 55 son estrangers y 'ls restants 234 espanyols.

Resulta, donchs, que á las presons de Barcelona hi está tancat prop d' un 39 per 100 de gent no catalana. Els catalans no passen gayre del 61 per 100. Tractantse d' una ciutat catalana, la proporció es ben notable; els forasters hi resultan en nombre molt crescut.

Y aixó queda més de manifest, y s' exteriorisa d' una manera *frappant*, si comparém aquest tant per cent ab el tant per cent de la població no forastera de Barcelona. Heusaquí la naturalesa dels habi-

tants de la capital catalana (en la qual están en minoria els barcelonins) segons estadística del mateix any 1907:

	Habitants	Tant per cent
Barceloníns	320,419	59'40
Del resto de Catalunya . .	94,256	17'47
Del resto d' Espanya . . .	114,107	21'15
Extrangers	6,849	1'27
No consta	8,822	0'71
	589,453	100'00

Donchs bé: la desproporció entre las diverses menas de població total y de població penal de Barcelona es evident. Aquí va la comparació en xifras enteras:

	Població total	Població penal
Catalans	77 per cent	61 per cent
No catalans	23 > >	39 > >

Aquests números no admeten contradicció. Proporcionalment, dintre 'l conjunt de la població de Barcelona, els catalans delinqueixen forsa menys que 'ls forasters. ¿Se vol millor proba de la superio-

ritat de Catalunya en lo relatiu á la delinqüencia, qu' es un índice de la cultura dels pobles?

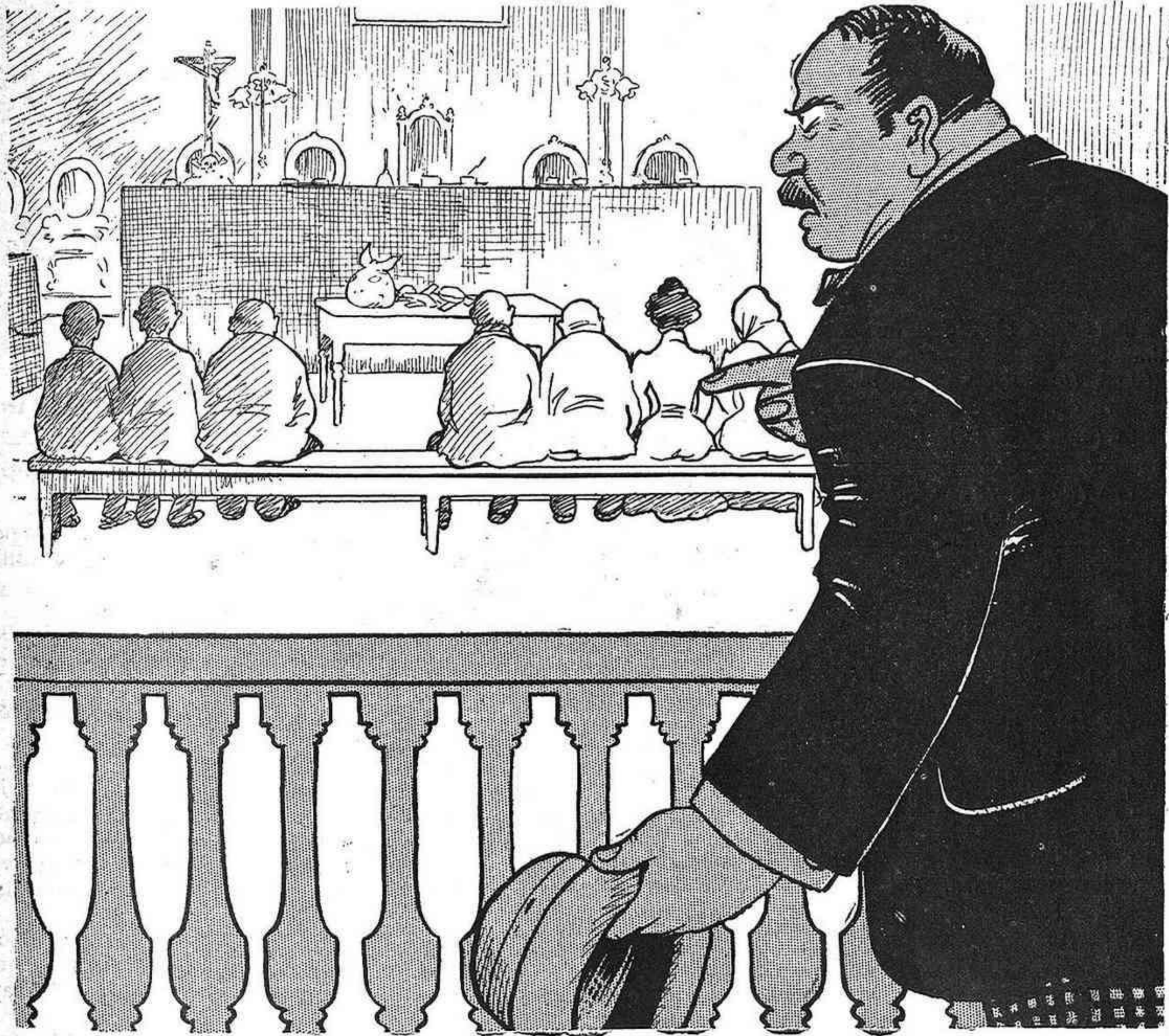
Catalunya, y Barcelona especialment, poden enorgullirse de no esser terra d' abundants delictes. En aixó, com en altrás cosas, las xifras estadísticas de Catalunya son las que més s' acostan, aquí á Espanya, á las xifras de las principals nacions mundials. Val á dir també que estém encare forsa lluny d' aquestas últimas y que, pel nostre bon desitj, devém els catalans escursar las distancias cada vegada més.

Y, pera acabar, declarém que hem escrit aquestas ratllas y hem consignat las anteriors xifras, no pera deshonor de ningú, sino pera honra propia, pera honra dels catalans exclussivament.

WIFRET

* * *
M' han dit que, de mí,
se 'n ríu á tot' hora...
Es més maca, oh sí,
quan ríu que quan plora.

LA VISTA DEL PROCÉS D' HOSTAFRANCHS

—¡Ayay!... ¡Qu' és aquest buyt que hi ha al banch dels acusats? Qualsevol diria qu' en aquest lloch hi falta algú.

Son tan excelents
sas riallas francas,
ab aquellas dents
hermosas y blancas!...

—Ríu, amiga, ríu.
Ta rialla fresca
m' es un incentíu
que 'm plau y m' engresca.

Demá, sols tú y jo,
proba de somriure...
¡veurás quín petó
t' ofegarà 'l riure!

MAYET

A grans mals...

I

Al *Film-Smart*, cinematógrafo de moda.

ELL está sentat en una butaca de quinta fila.

ELLA, colocada precisament davant d' ELL, seu á la fila quarta.

Sona 'l timbre anunciador de que va á comensarse l' espectacle y ELL s' adona de que 'l barret d' ELLA, un d' aquests barrets inmensos que ara portan las senyoras elegants, li tapa completament la vista.

ELL (*ab molts modos*):—Senyora...

ELLA ni 's gira ni respón.

ELL (*alsant més la veu*):—Senyora!...

ELLA, com si li digués Lluçia.

ELL (*exaltat*):—¡Senyooooo-ral!...

ELLA (*girantse en sèch*):—¿Qué vol?

ELL (*molt amable*):—Si tinguéis la bondat de treure's el sombrero...

ELLA (*ab l' ayre tan indignat com si ELL li hagués proposat un crim*):—¿Que 'm tregui el sombrero?...

ELL:—Sí, senyora. No 'm deixa veure res.

ELLA:—Ningú 'l fa estar aquí per forsa. Vajise'n.

ELL:—Es que he pagat... y no me 'n vull anar.

ELLA:—Donchs jo 'l sombrero no me 'l vull treure.

ELL:—Pero ¿no comprén que 'm tapa la vista?

ELLA:—No sé qué dirli. Per las conveniencias de vosté no m' aniré pas á despullar.

ELL:—Fem una cosa, donchs.

ELLA:—¿Quína?

ELL:—Cambiém de puesto. Coloquis vosté al lloch meu y jo 'm posaré al de vosté.

ELLA:—¿Recular jo una fila?... ¡Ah, no!

ELL:—¿De manera que insisteix en no deixarme veure l' espectacle?...

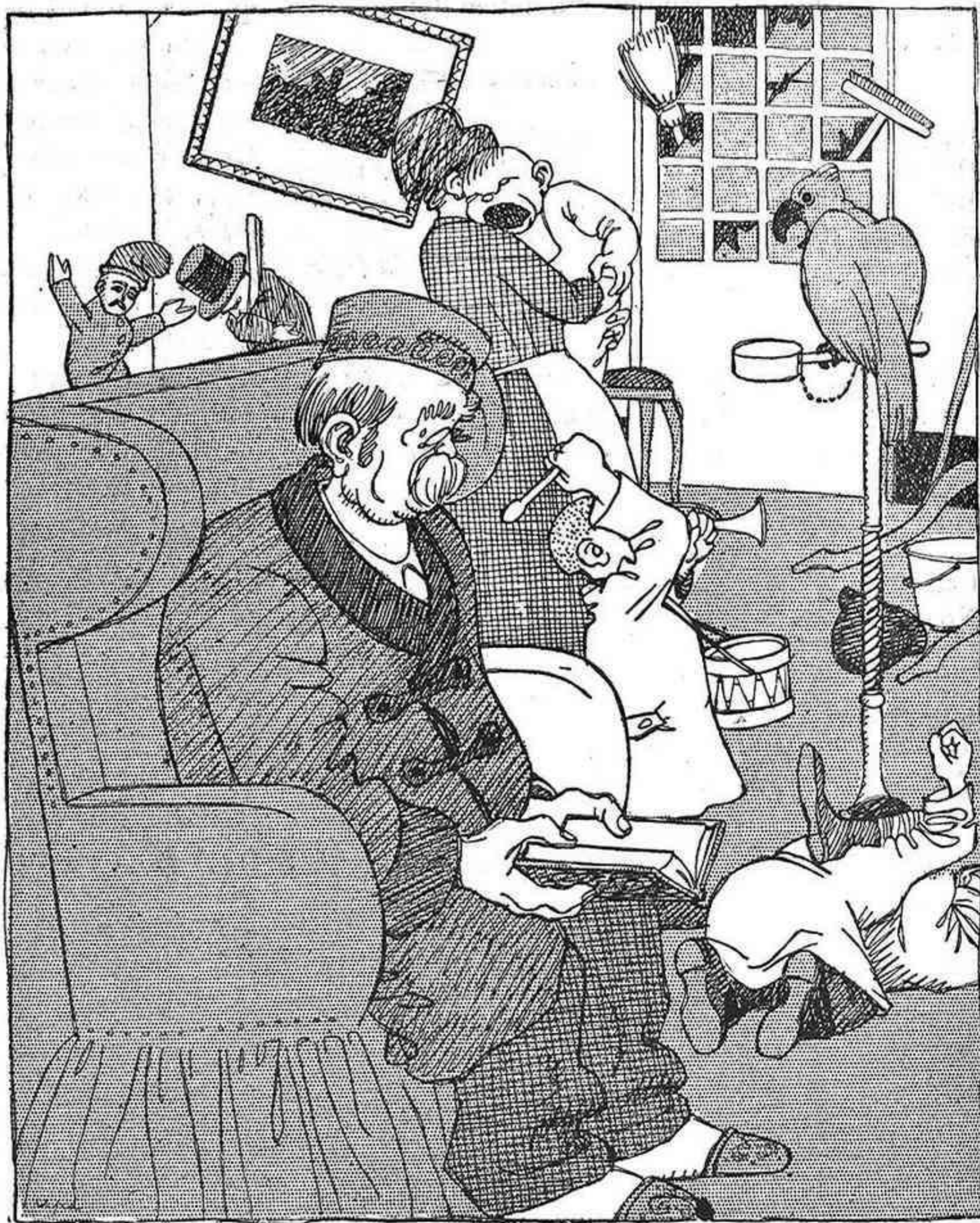
ELLA:—Insisteixo en no treure'm el sombrero.

ELL:—Donchs...

S' abalansa á la senyora y, ¡zis!, estirada á una agulla; ¡zas!, estirada á un' altra, el barret, violentament arrencat del cap de la testaruda dama, vola pels ayres en un tancar y obrir d' ulls.

ELLA:—¡Socorro!... ¡Assistencial!... ¡El meu sombrero!...

SENSIBILITAT SÍSMICA

DISSAPTE PASSAT Á TRES QUARTS D' ONZE:

—Juraría que s' ha sentit una mica de terratrémol!

ELL:—No s' amohini... Acabada la funció, ja 'l trobará. No ha anat gayre lluny...

II

A la Delegació del districte.

ELLA (*molt sofocada*):—Senyor Delegat... he sigut víctima d' una grosseria, d' un atropello incalificable...

DELEGAT:—¿Qué li ha passat?... Expliquis.

ELLA:—Aquest senyor... (*per ELL, que la escolta sense pestanyejar*) aquest senyor m' ha arrencat el barret del cap y l' ha tirat en l' ayre.

DELEGAT (*dirigintse á n' ELL*):—¿Es veritat aixó?

ELL:—Sí, senyor.

DELEGAT:—¿Per qué ho ha fet?

ELL:—Ens trobavam en un cinematógrafo y la senyora ab el seu sombrero's me tapava iniquament la vista. Y com qu' ella s' ha mostrat sorda á las mevas atentas súplicas, no m' ha quedat més remey que suprimir jo mateix l' obstacle que tenia al davant.

DELEGAT (*á n' ELLA*):—¿Qué hi contesta á n' aixó?

ELLA (*eludint la resposta*):—¿Pero vosté creu qu' es lícit, en un siti públich, treure 'l sombrero del cap d' una senyora?

DELEGAT:—Y vosté ¿creu qu' es admisible que una senyora privi la vista al espectador que té al darrera séu?

ELLA:—¿Per qué va als cinematógrafos?...

DELEGAT:—¿Per qué hi va vosté?

ELLA:—En resum...

DELEGAT:—En resum, que 'l senyor queda absolt. Al atrevir-se ab el sombrero de vosté ha obrat en llegítima defensa dels vinticinch céntims que li costava l' entrada.

ELLA (*retirantse, furiosa*):—¡Vaya una manera de fer justicial... ¡Cóm s' ajudan ells ab ells!... Ja 's coneix que 'ls delegats de policia també son homes...

III

Vintiquatre horas després.

ELL reb, pel correu interior, una carta del marit d' ELLA.

La carta diu així:

«Molt senyor meu: No pot vosté figurarse el servey que m' ha fet. Privada d' anarhi ab barret, la meva senyora está resolta á no entrar may més en cap cinematógrafo. Y com que fins ara cada día 'n visitava lo menos quatre ó sis, excuso dirli la important economia que per mí aixó representa. ¡Mil gracias, generós mortal, mil gracias pel favor!»

ELL plega la carta y somriu ab verdader plaher.

¡Es tan agradable fer bé, encare que sigui á undesconegut!

A. MARCH

GLOSARI

LES DAMES GRISES

Hi ha una classe de dones a París, i qui diu a París diu a les grans ciutats, que tot-hom les té al davant i ningú les mira; que ningú les veu perquè tot-hom les pot veure; que de tant que les havem vistes, ningú's recorda de que existeixin.

Aquesta mena de matrones, que semblen una endavinalla, són les senyores del mostrador de tots els cafès de per tot-arreu.

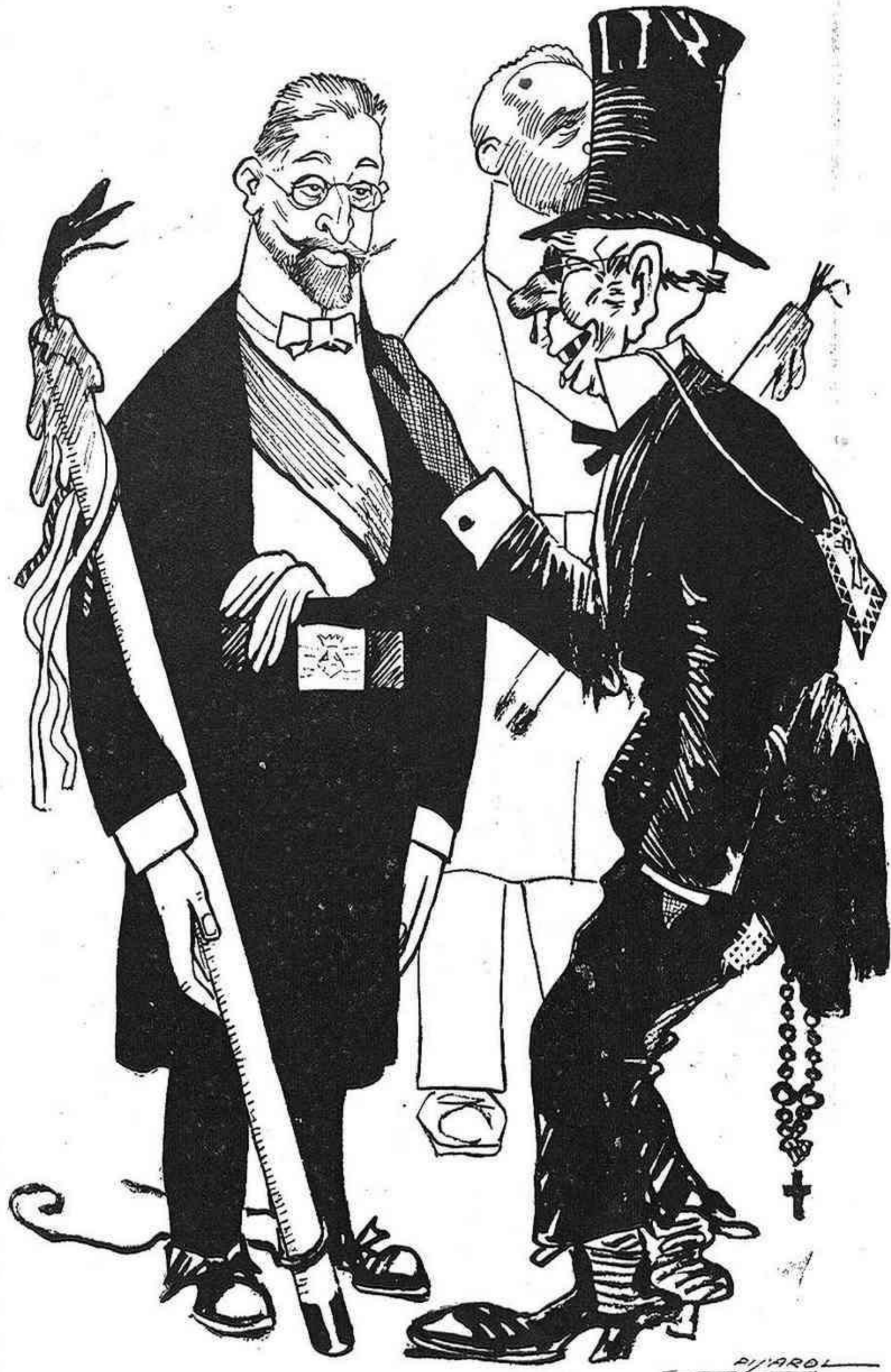
Tots recordareu que allí al fons, assegudes a dalt d'un taulell, voltades de sucre, d'ampolletes de licors, de taces i de culleretes, hi ha unes senyores negres que van distribuint i van apuntant; una mena de junta estranya que no se sab si vénen o compren; una mena de tribunal de l'orde d'haver de tenir orde. Tots les recordareu, de segur, però ningú les haurà vistes.

Ningú sabrà si són velles o joves, si són lletges o guapes, si són rosses o són morenes, si tenen els ulls negres o blaus, si

tenen ulls o no'n tenen; ningú sabrà si riuen o estan tristes, si parlen o si són mudes. D'aquestes esfinxs grises no més en recordareu una mà que apunta i un vestit negre. Arribareu a dubtar si formen part del decorat; si són de carn o si són de cera.

Posades a dalt del seu trono, del seu pobre trono-escriptori, ja poden riure a prop d'elles, que elles no mouen mai els llavis; ja poden cantar els parroquians i fer gresca i moure gatzarà, elles no senten més soroll que'l soroll del terroç de sucre que va del taulell al platet; com més alegria hi ha a la casa, més feina tenen a no gaudir-ne. Elles no són dones, són llibres; són el calaix, la safata, la guardiola, les balances: l'engrnatge d'una màquina.

A LA PROFESSÓ DEL CORPUS

—Molt lluhida, noys, molt lluhida... ¡Llástima que hi faltin els gegants!

—No ho digui aixó. ¿No hi som nosaltres, que tot l' any els fem?

Són mares? S'han de casar? Són casades? Ningú se'n entera. Són una roda. Tenen passions? Senten amor? Ningú s'atura per saber-ho. Són ben bé dones? Pensem que sí. Són una mostra de color negre, de lo que serà la dona quan s'hagi reivindicat.

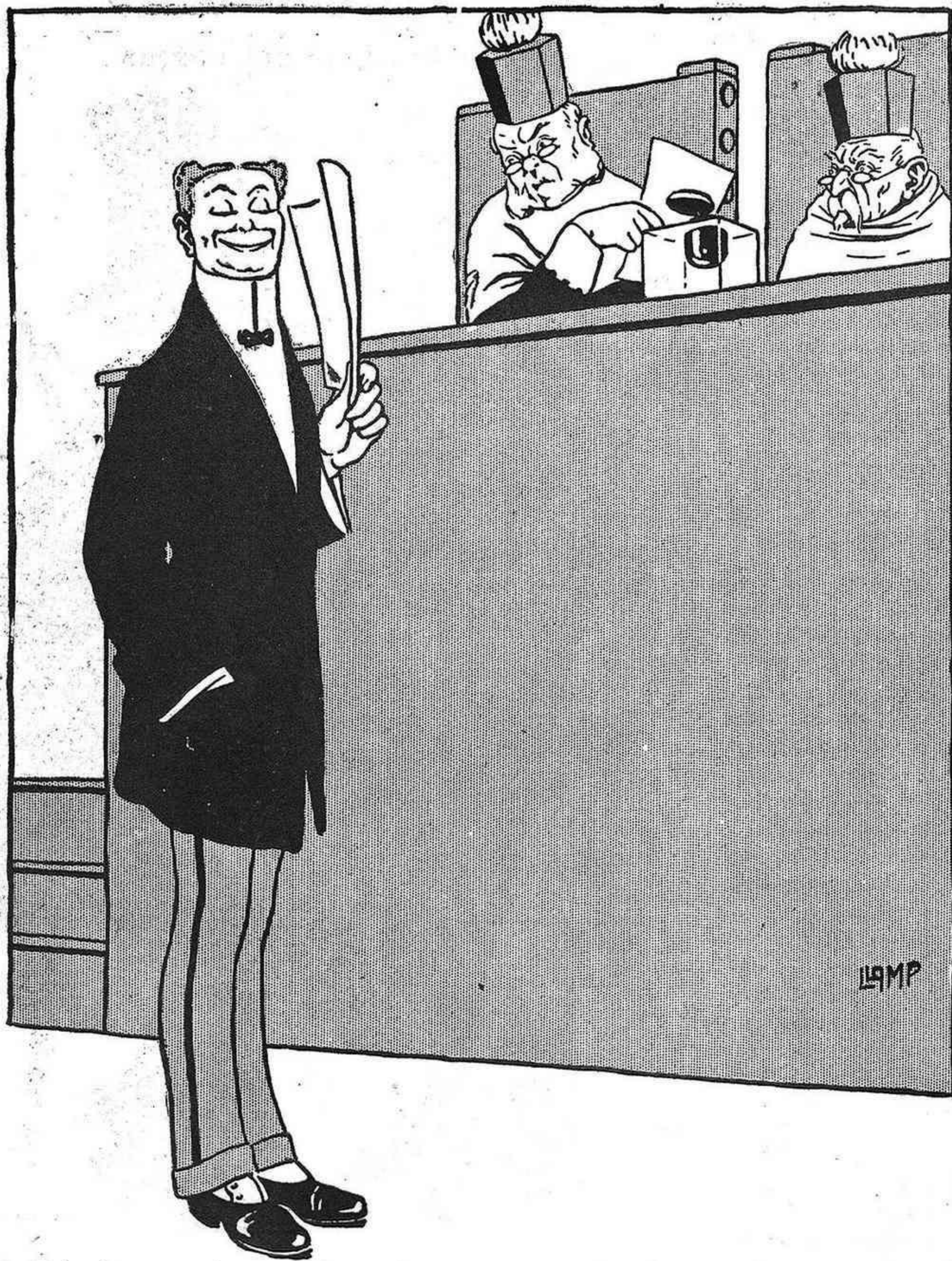
L'obra quan surt de la fàbrica, la pagesa quan ve del camp, la modista quan surt del taller, la detura una mirada o la consolen uns ulls d'home que la miren fit a fit, i aquells ulls li fan sapiguer que és jove, i que és primavera, i se li estarrufen les plomes; però aquestes pobres modernes, aquestes tristes reivindicades, amb

el seu aire insexual, de taulell, d'estació, d'escriure a la màquina, de telèfon, de telègraf, a l'apendre massa de lletra, a l'anar-se reivindicant, a l'anar adquirint els seus drets, van guanyant-se un nou torment, que és el més terrible pera elles: el torment que no les vegin.

La civilització fa nous convents: convents am rodes, am taulells, amb escriptoris, amb oficines. Convents am monjes sense esperança, i les senyores de taulell en són les abadeses grises.

XABAU

EXÀMEN DE GEOMETRÍA

—Veyám, digui: ¿qué entén vosté per horizontal?
—(Me 'n dono vergonya!...)

DEL JUNY

Vermellets els llabis,
las alas estesas,
el front plé de rosas
y el pit de puresa,
com vol de gavinas
van passant las verges.

Van passant, y deixan
una blanca estela
de perfums suavíssims
de flors d' ignocencia,
de somnis de rosa,
de cants de tendresa...

¡Qu' hermosa es la vida
vista ab ulls de nenal
Las sevas revolts,
asprors y lletjesas
encare son lluny...

¡Es festa de Juny!

Floreix la ginesta
per dalt las montanyas
radiant y flayrosa,
y, en poms apilada,
per baix á la vila
son perfum escampa.

Estols de donzellas
y arrogantas damas
d' imperials cinturas,
ab sas vestas claras,
seuhen á rengleras
per carrers y plassas.

Clavells en els llabis,
foch en las miradas,
professó de joves
qu' entre flors y riallas
mandrosa s' esmuny...

¡Es festa de Juny!

Els camps ja rossejan;
la molsuda espiga
per l' oreig besada
lo seu cap inclina.

Las nuvials parellas
dret al bosch fan vía.
dihentse paraulas
que l' amor els dicta.

Y á l' ombra d' un roure
ó al peu d' una alzina,
entre cants y xanxas,
brenan las familias.

Alegras rodonas
de gent expansiva
que riu, juga, y balla
y aixeca enardida
el porró entre 'l puny...

¡Es festa de Juny!

Per tot hi han empentas;
la gent s' estalona;
passeigs y avingudas
son camps de personas,
y plens van y venen
tranvías y cotxes.

De gent de tots rangos
una massa informe,
llampant y bronzenta,
prop de Sans s' aboca
á dins d' una tanca
de sol y de sombra.

La tanca es de pedra,
vermella y rodona,
y á dins, mentres cauhen
caballs y personas,
la gran bestia gruny...

¡Es festa de Juny!

PEP LLAUNÉ

LLIBRES

TARDES DEL JARDÍN, por *Pedro Ferrer Gibert*.—Setze narracions infantils conté 'l volúm, totas ellas amenas y instructivas, responent á l' índole d' aquesta classe de obras. La prosa del senyor Ferrer es elegant y fácil, sense enfarfechs retórichs, ventatjosa condició tractantse d' un llibre destinat á la maynada.

Acompanyan als quèntos del senyor Ferrer unas ilustracions del celebrat dibuixant Cuchy y una cuberta y un retrat del autor, obra de Cáffaro,

Ha sigut editat ab esplendidesa per la casa Bastinos.

GUYAU, EL FILOSOP DE LA SOLIDARITAT HUMANA, per *Carles Rahola*.—Es en Rahola un esperit cultíssim y independent; per aixó no es d' extranyar que siga un fervent devot del celebrat autor de *La Irreligió del Pervindre*. Elegantment impresa acaba de publicar la interessant Conferencia que sobre 'l malaguanyat filòsop francés doná en l' A. N. C. de Barcelona el passat Janer.

En l' estudi del mestre hi ha vessat el pulcre escriptor gironí tota la sutilesa de son refinat intelecte y tot l' entusiasme del seu cor. Es l' obra d' admiració d' un home sincer, jove y fort, y per aixó cal felicitarlo.

DELINCUENTES ASTUTOS Y AFORTUNADOS, por *Lino Ferriani*.—Forma aquesta obra dos tomes de la «Biblioteca Sociológica Internacional» y es un perfecte estudi de psicologia criminal, dedicat á combatre l' immoralitat dels que passen per honrats y quedan impunes davant de la justicia per manca de probas.

Creu en Ferriani, com tots els moderns pedagochs y sociòlechs de sentit comú, que 'l vici s' ha d' extirpar desde l' infantesa creant lleys de carácter preventiu y, més que res, fundant escolas que séguin la mala herba á la degeneració psíquica dels predestinats y á las víctimas de l' herencia criminosa que tant gran contingent de criminals astuts y afortunats dona á la delinquencia honrada ó que passa per honrada als ulls de l' actual societat.

El llibre resulta de lectura amena, donchs va ilustrat ab estadísticas curiosas y cassos anedóctichs que la fan sumament interessant.

ALTRAS PUBLICACIONS REBUDAS:

De Festa Major.—Saynet de costums empordanesas, en un acte, original de 'n Pere Colomer y Fors. De sas bellas qualitats artísticas y literarias ne doná compte, á son degut temps, LA ESQUELLA.

Fou estrenat en el teatre Romea, ab éxit encoratjador, y consta actualment en la biblioteca de *La Escena Catalana*.

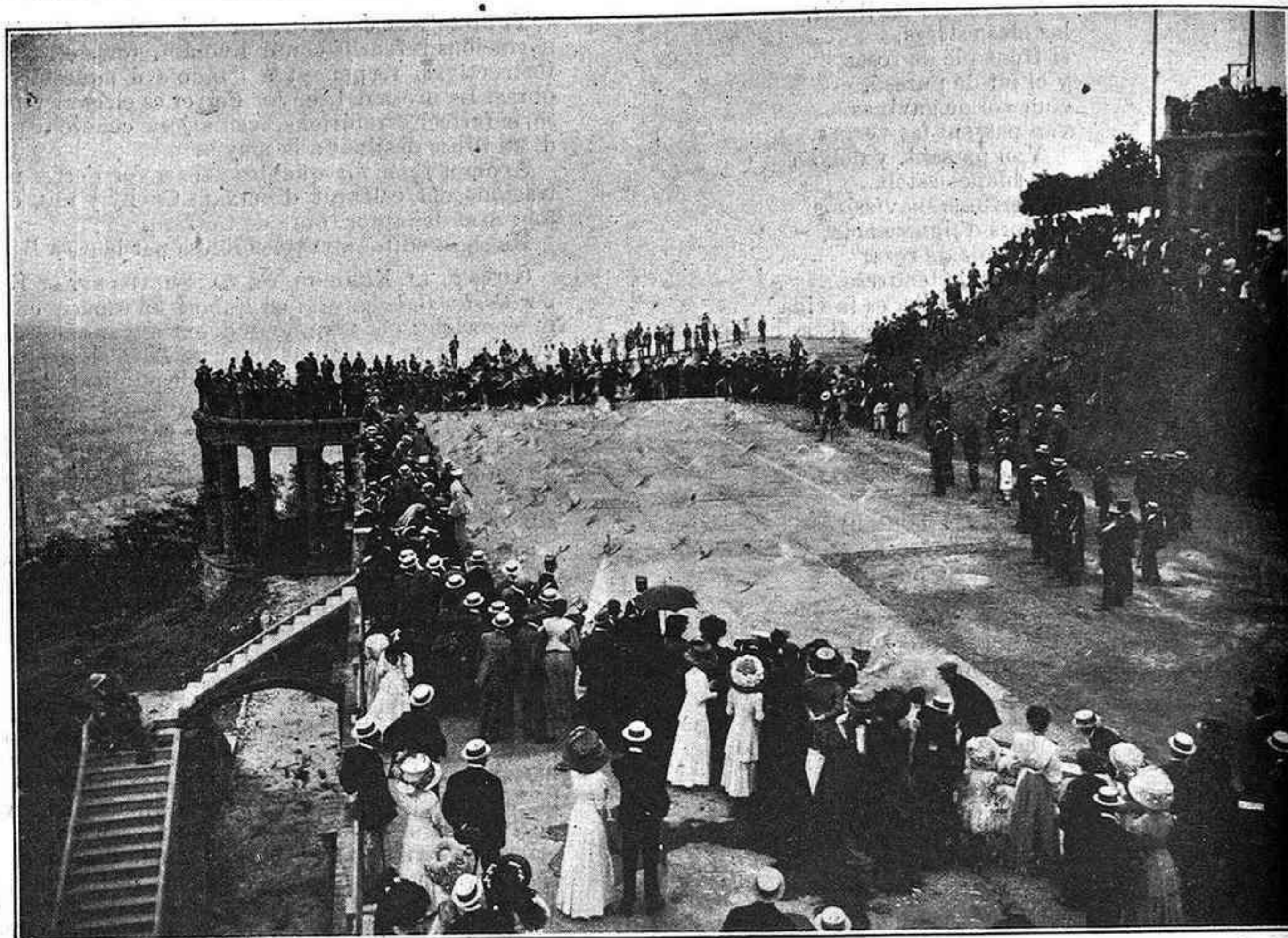
Cuentas del Palacio Real.—Un follet publicat per alguns industrials, víctimas del monarquisme de 'n Boladeres; en el que s' aclareix la qüestió del déficit causat ab motiu de las obras fetas al actual Museu d' Art Decoratiu.

SEPT SCIENCIES

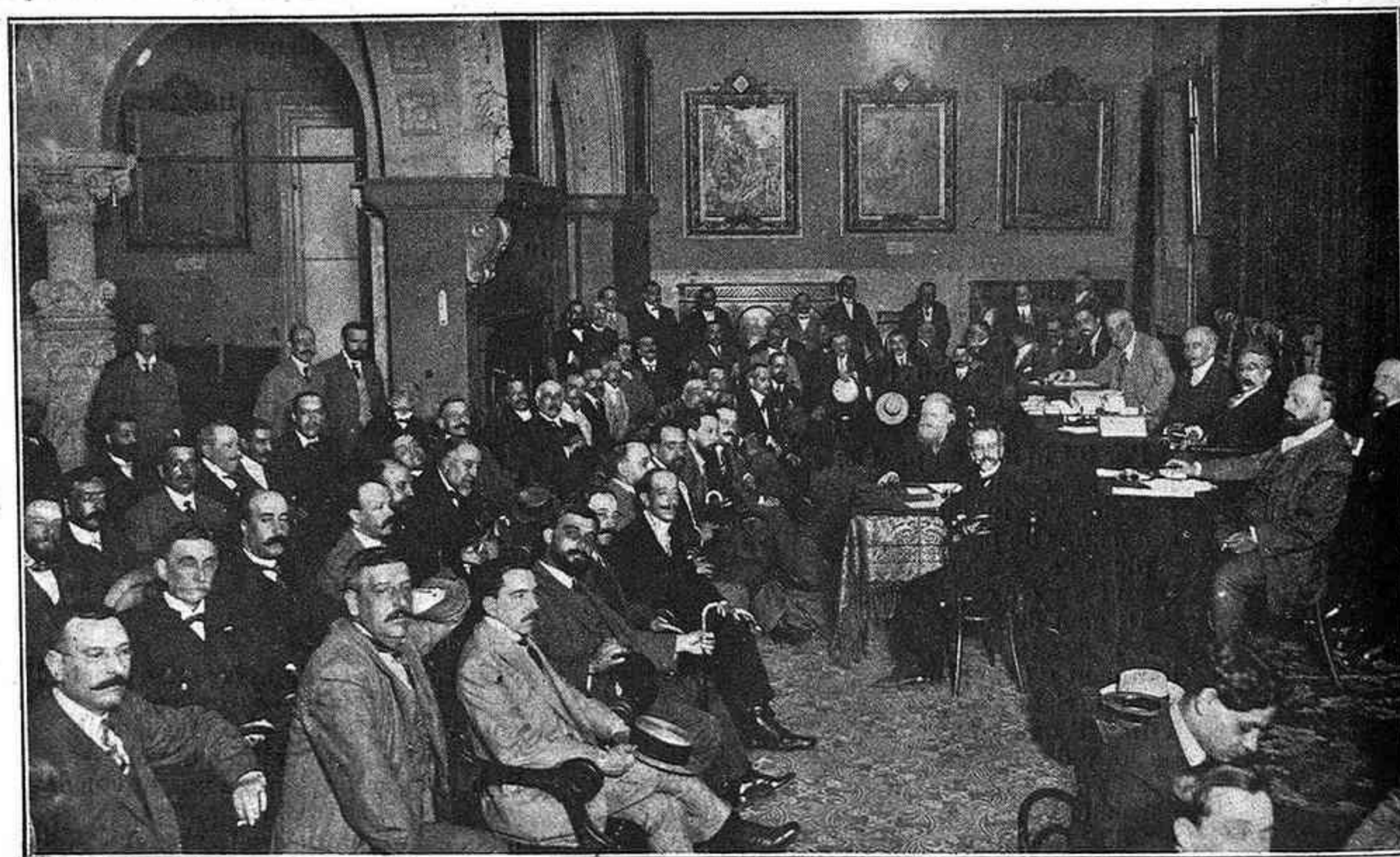

DE REULL

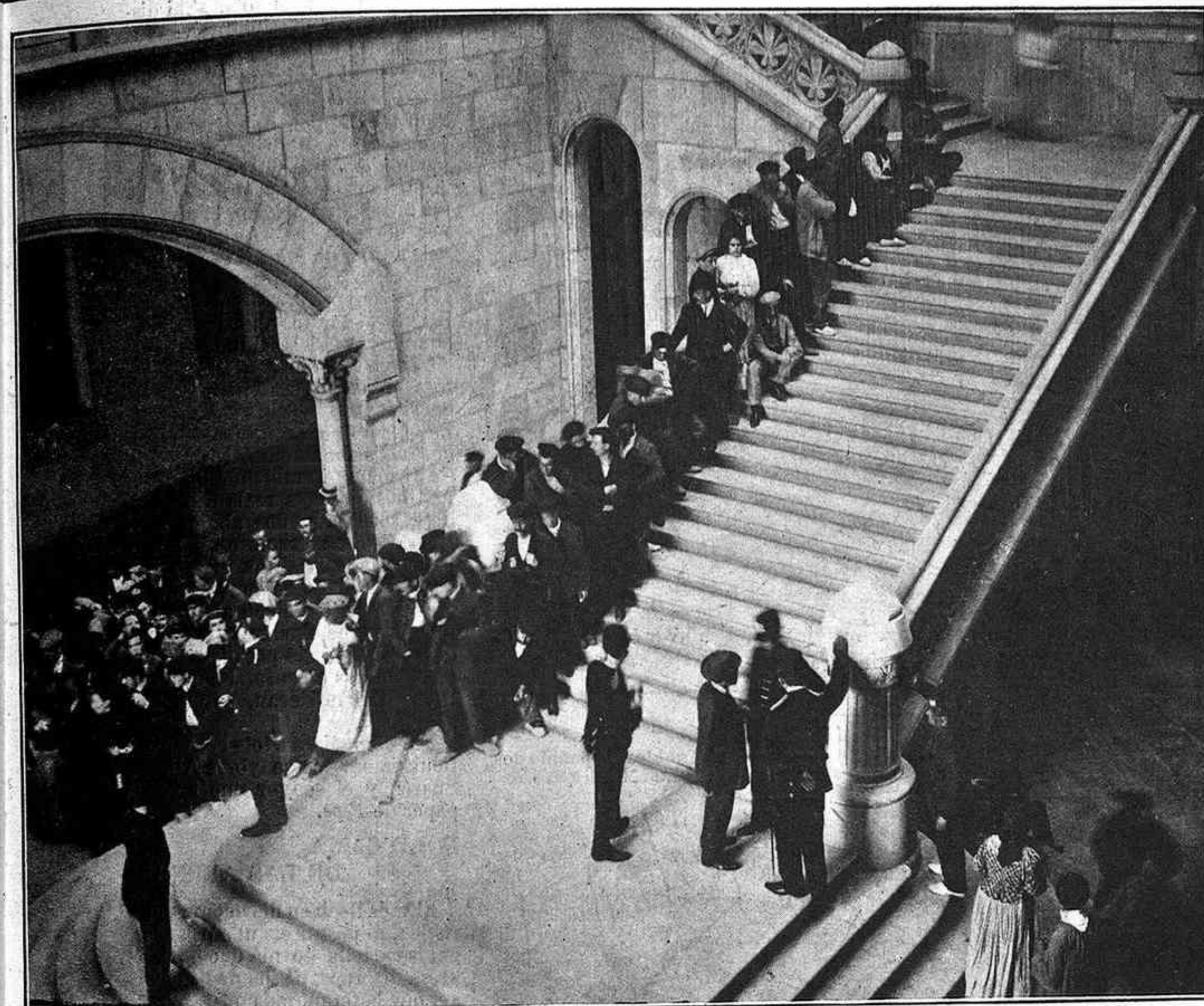
Si hermós es contemplar quan trenca l' alba
ó aixís que surt el sol
com va saltironant la tendra aucella
y alegra emprén el vol;
Si hermós es contemplá una nuvolada
vagant pel firmament,
quan sota l' ampla volta el gran satélit
s' ovira resplendent;
Si hermós es contemplá en tarde serena
la nau com va lliscant
en mitj la mar blavenca y bressolantse
si enfora 's va llensant;

La festa anual dels coloms, celebrada el diumenge al cim del Tibidabo.

Ateneo Barcelonés.—Una sessió del Congrés Nacional d' Editors y Llibreters.

El públich á la escala del Palau de Justícia, esperant l' arribada dels processats pel atentat d' Hostafranchs.

Si hermós es contemplar d' una riera
el foll serpentejar
de l' aygua que furienta al mar rodola
ab fréstech udolar,
molt més hermós es véuret, ma ex-aymía,
de gracias á curull,
quan vas ab ton marit del bras penjada,
mirantme de reull.

FARINETA

TEATROS

TÍVOLI

Obra estrenada, cap.
Continúa essent molt aplaudida la *emperatriu* del «garrotín», la celebrada gitana Dora.

Un número interessant el constituïeix, també, la *Lucha aérea*, en la qual sis bonicas femellas hi jugan la mar d' evolucions que fan la delícia dels devots de la parroquia.

Estarém al tanto de las novetats que 's presentin.

ELDORADO

El senyor Morano, qu' es un discretíssim actor, va fer-

se aplaudir ab justicia en *Papá Lebonnard*; y la senyora Tubau ha conquistat novament ovacions merescudas en *La corte de Napoleón*.

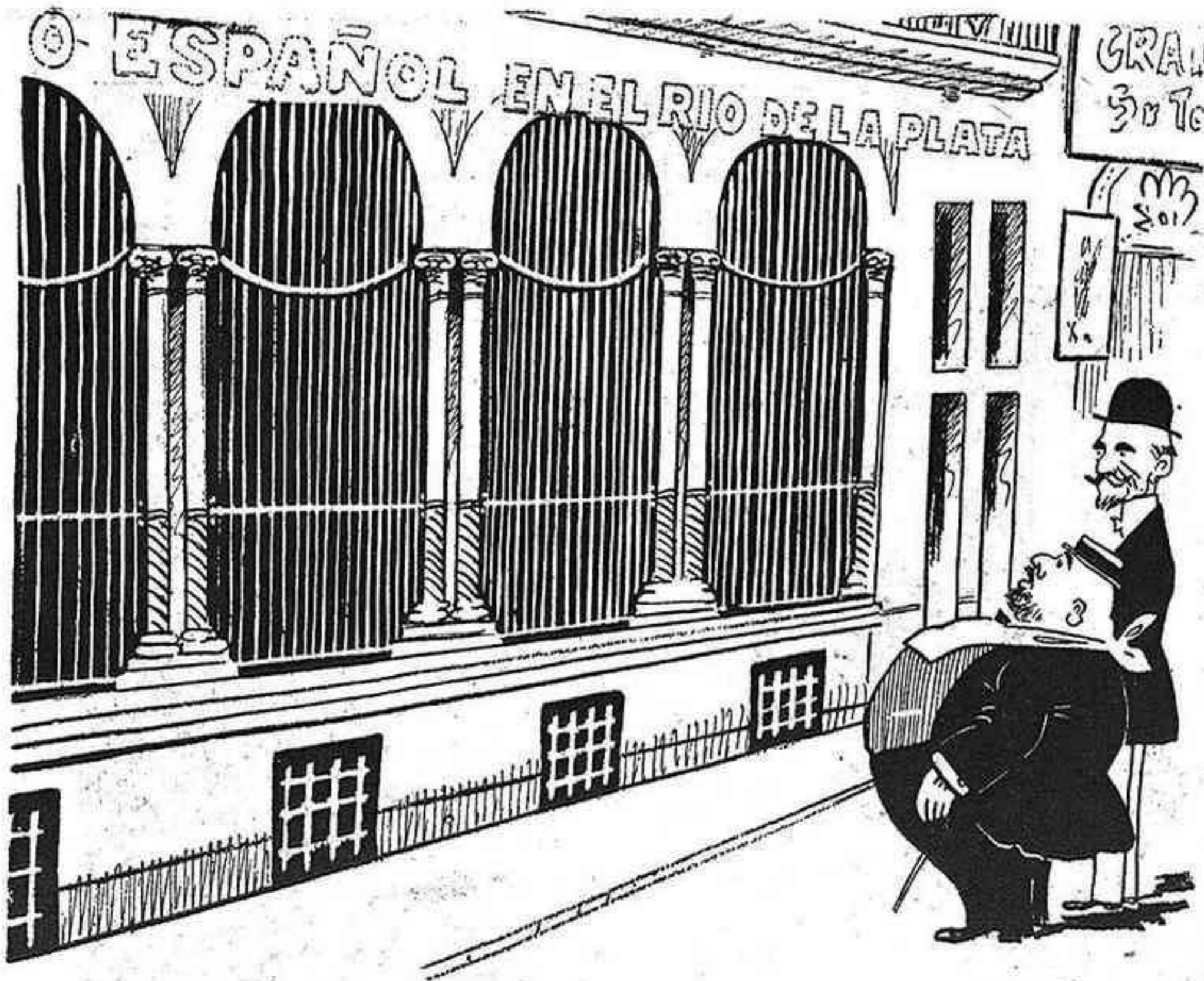
—*Gerineldo*, drama romancesch d' amor y caballería, es una obra endarrerida que no arriba de molt á interessar lo que 'ns interessarian avuy la major part de las de l' época en que s' han inspirat els seus autors. En aquestas segurament hi trobaríam bellesa y emoció, lo que manca á *Gerineldo*, á pesar de l' ampulositat del diálech y la gracia imitativa d' alguns personatjes trassats ab discreció.

La bona voluntat dels actors, qu' en general s' hi esmeraren de debó, no bastá á desensopir als prudents que 's feyan creus de la facilitat ab que un senyor sortia á saludar y rebia uns quants aplaudiments, per cert ben buyts de sinceritat.

—*El idilio de los viejos*, comedia en dos actes de J. Antoni Cayestany, es obra ben composta, plena de tendresa y poéticament sentida. Es además y en primer lloch un excelent motíu pera lluhirhi las facultats artísticas una dama. La senyora Tubau va treure'n un gran partit, podent dirse que tots els aplausos, que no foren escassos, varen esser dirigits á n' ella.

No tanta bona sort va tenir la comedia en un acte *La Madre Tierra*, de Enrich Amado, que resulta un bon intent, pero que 's pert per falta de consistencia y de picardía en la confecció.

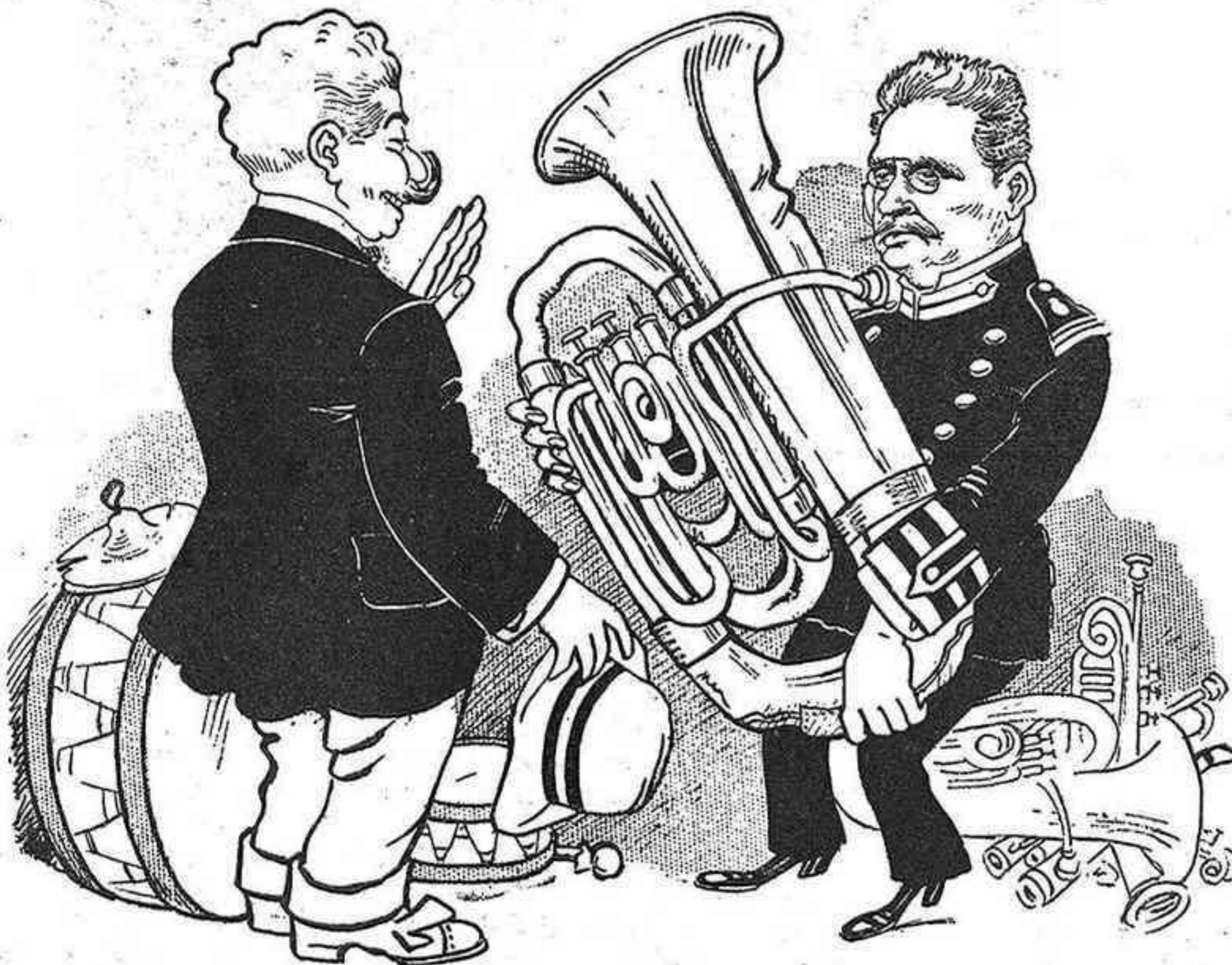
UNA TROVALLA

—¡Hombre!... Vet aquí un local que 'm vindrá d' alló més bé pera ficharhi als industrials que no paguin las multas.

FENT LA TRÍA

«La Junta de la Casa del Pueblo ha pedido los instrumentos inútiles de la Banda Municipal.»

—¿Li va bé aquesta trompa, don Emiliano?

—No, de trompas no 'ns en dongui. ¡Ne tenim ja tanta abundancia!

NOVETATS

Obra ben ensopgada pera divertir al públich que no 's pren la molestia de rumiar ni de sentir es *El Gran Tacaño*. Els senyors Paso y Abati han ressucitat ab ella el género vaudevillesch, y ho han fet ab fortuna, donchs la trassa en combinar situacions cómicas y la gracia espontánea del diálech, condicions indispensables en aquests especialistas, la demostren ells, de sobras, en aquesta xistosa comedia.

Ab una companyia italiana d' ópera moderna obrirá demá sas portas aquest teatro, el més estiuhench de Barcelona y un dels més favorecuts per causas que sería prolijo enumerar.

La campanya, á jutjar pel personal y pel repertori, será de las d' empenta, donchs á una llista d' obras grans y seriosas cal afegirhi la promesa de donarnos á conéixer varias produccions novas, entre ellas: *Diana*, *La figlia di*

Cal confessar, per aixó, que molta part del bon éxit se deu á la excelent interpretació que 'ls actors castellans li donan.

Per damunt de tots, s' hi distingeixen, com es natural, la exquisida artista senyora Alba y el graciosíssim Santiago.

—*Penas buscadas*, no obtingué aquí l' éxit que, á jutjar per la premsa de Madrid, va consig-nárseli á arrel del seu estreno. Aquí va passar y prou, com tantas altras que passen porque sí, per cortesia, la nova comedia dels autors de *Aquí hase farta un hombre*.

Els senyors Jordi y Joseph de la Cueva, á quins algú ja senyala com hereus dels Quintero, han engiponat una obra que sería xistosa si contingués xistos y sería consistent si 's basés en quelcom més ferm que 'l migrat argument en que 's fonamenta. No es que 'ls hi manqui ambient á las escenas més ó menys reals que s' hi desenrotllan, y fins alguns dels tipos son ben graciosos y tenen la deguda naturalitat, pero 'l lligat del conjunt es tant burde y s' arrossega 'l diálech ab una sequedat y una fredor tals que la obra 's fa pesada pot dirse desde las primeras escenas. En resúm: la comedia no decau, porque no s' aixeca.

Els comedians tots bé, y particularment las senyoras Alba y Suarez y el senyor que feya 'l paper de *Pepe*.

POLITEAMA

DE LAS ARENAS

El més llech en filarmonía operística, al passar els ulls pels elegants cartells de má que la Empresa ha repartit, ha de reconéixer que la temporada promet ser pistonuda.

La companyia que actuará en el *Politeama* aquest estiu es de primer ordre y pot jutjarse fixantse un en algunas eminencias artísticas que 'n forman part, com son la Berlendi, la Giudice, el celebrat tenor Biel, en Pessina, en Gerardi, el baix Perelló y el mestre Kaeler, l' intelligent director alemany, contractat expressament pera posar ab deguda forma las famosas obras de Wagner *La Walkyria* y *Lohengrin*.

Altres datos que fan esperar una bona campanya: el repertori es modern, escullit y variat; dirigirá la escena en Francisco Casanovas; el mestre Camaló s' encarrega de l' orquesta, que consta de vuytanta professors.

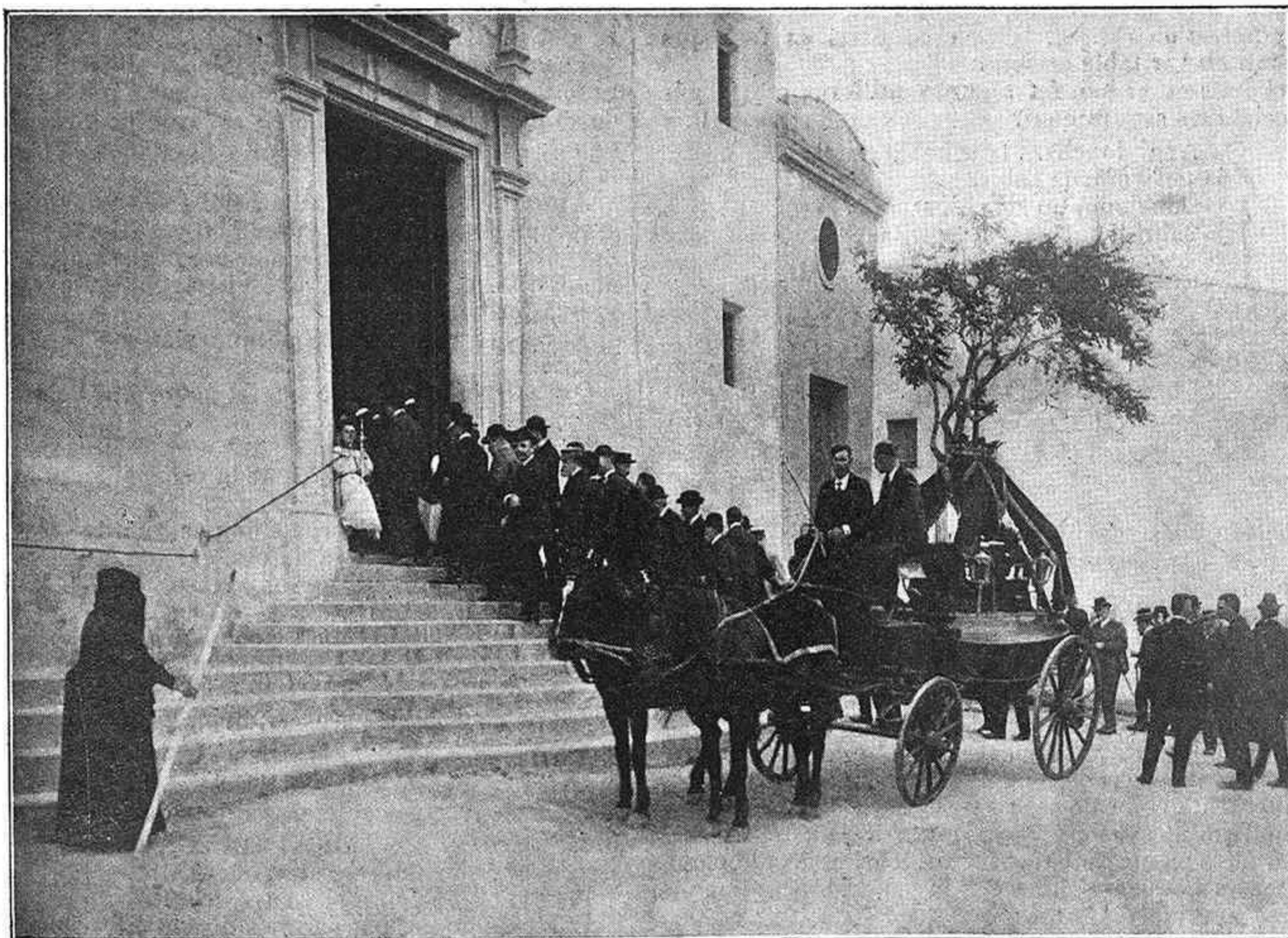
La inauguració degué tenir lloch ahir dijous, si algún dimoni no s' hi va ficar per entremitj.

BOSCH

9 DE JUNY.—LA INUNDACIÓ DEL MASNOU

Un dels llocs de la població ahont se feren més sensibles els efectes del ayguat.

Enterro de la vehina del Masnou, Madrona Pagés, de 73 anys, víctima de la inundació.

UN QUE HO APROBA

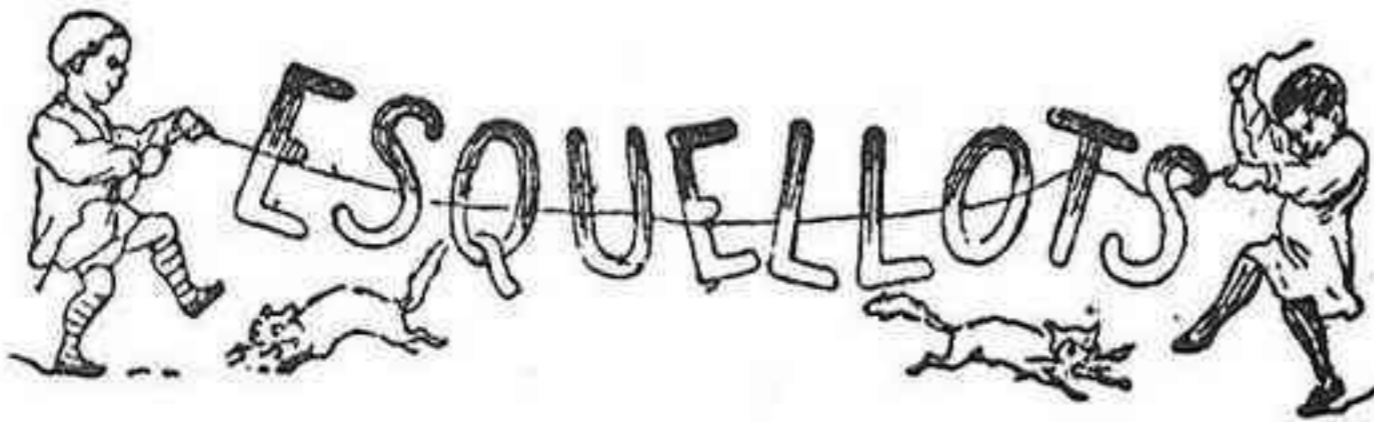
—¿Es cert que han excomunicat *La Vida Austera*, mossén Arcís?
 —Y han fet molt santament!... ¿Vols res més heterodoxe que l' austeritat?

Pagliaccio, Studenti Parigini, Serenata di Pierrot, Les Gri-settes y Rêve d'un Pierrot, totas ellas éxits de fora que s' esperan ab veritable ansietat.

En el teatro s' hi han fet algunas milloras que 'l públich celebrarà segurament.

Apa, donchs... ¡Amunt y crits!
 ja pot venir la calor.
 Desde demá un servidor
 ja sabrá hont passar las nits.

L. L. L.

Aquest any els gegants, els clàssichs y autèntichs gegants, no s' han deixat veure á Barcelona.

En cambi, en lloch d' ells, *han sortit* las calamitats en número tan considerable, que no sembla sinó que totas s' havían donat cita pera reunir-se aquests díes en la nostra terra.

Terremotos, suicidis, inundacions, vista d' un procés célebre, crims conjugals, toreros descalabrats, adúlteras sorpresas *infraganti*... Un mostruari complert de *sucesos*, que deu haver fet las delicias dels periódichs cultivadors de la literatura color de sanch y baf de cementiri.

Lo que ara no sabém es si la ratxa es ja passada ó si, com sol ferse en els folletins terrorífichs, es convenient posar terme á aquestas líneas d' inventari macábrich ab las amenassadoras paraulas:

Se continuará.

Ha terminat sa tasca 'l Congrés d' editors y llibreters espanyols. Las sessions han tingut lloch en la sala d' ac-

tes de l' *Ateneo Barcelonés* y han durat tres díes, havent-se vist sumament concorregudas.

Las conclusions de l' Assamblea, publicadas ja per la premsa diaria, sembla que han sigut á plena satisfacció dels interessats y que d' ellas se 'n despendrán lleys que han de fer prosperar en gran la florent Associació de la Llibrería Espanyola.

Aprofitant sa estada á Barcelona, els simpátichs congressistas forasters han vist lo bó y millor de la ciutat, havent sigut obsequiats pels seus colegas y per l' Ajuntament, que 'ls portá en cotxe á visitar els Museus y 'ls convidá á fer beguda.

Y res de comentaris, perque aixó no son cosas de broma.

Qui vulgui riure que vagi á veure en *Rebla*, al «Soriano».

S' han reiterat las ordres de la vacunació y revacunació del vehinat de Barcelona.

El gran Bastardas torna á empendre una valenta y activa campanya contra la verola.

Per xó deya un correligionari seu, en el cassinet del Pla de las Comedias:

—Sembla mentida, tant avensat que sembla don Albert, y tant contrari de la ilustració.

—Qué voleu dir?—li objectaren alguns.

—Que no está pels *grabats*, home.

M' aturo davant del cartell del teatro Gran-Vía y, estampat en grossos caràcters, hi lleigeixo:

LOS 14 GATOS.

¡Cielos!—me dich immediatament.

Pero ¿en qué pensa el *Grupo dels 14*?

L' alusió no pot pas ser més directa ni més cruel.

¡Los 14 gatos!

¿Cóm diable no reclaman contra una empresa que tan despreocupadament els pren el número (el número 14) y per anyadidura els tracta de gats?

El Govern italià ha obsequiat al comandant de la nostra Guardia urbana concedintli el títol de cavaller de la Corona d'Italia.

Se coneix que a Italia gastan més bona vista que a Barcelona.

Allà ja s'han adonat de que'l comandant dels nostres urbanos mereix una distinció.

Nosaltres, ab tot y tenirlo més a la vora, encare no hem sapigut veure en éll res de particular.

De totes maneres, que sigui la enhorabona, Sr. Ribé. Y veyám quín día els barcelonins tenim també motius pera condecorarlo.

Díu que la Junta de la *Casa del Pueblo* ha demanat al Ajuntament els instruments inservibles de la Banda municipal.

La petició es verdaderament extranya. Si son inservibles, ¿de qué 'ls servirán?

Se veu que per aquesta gent, lo mateix en el terreno de la política qu' en el camp del art, qualsevol instrument es bo.

La qüestió es fer soroll.

Dissapte, el Gobernador
va passar revista al *cuerpo*...
«El cuerpo me se dá igual;
el alma, es lo que yo quiero.»

Segons datos oficials publicats pel Institut Geogràfic y Estadístich, Barcelona ha pujat definitivament a caball de Madrid.

En efecte. Mentras la capital d'Espanya no conta avuy més que ab una població de 588,115 habitants, la nostra ciutat resulta que 'n té 591,272.

Si hem de parlar ab franquesa, a nosaltres tot aixó del major ó menor número d'habitants no 'ns interessa gran cosa.

—Donchs, ¿per qué fan constar que Barcelona 'n té més que la *corte y villa*?

—Per *allá dalt* rabihin y 's morin d'enveja.

Per res més.

Ha mort a París el famós M. Chauchard, propietari dels grans magatzems del *Louvre*, arximilionari estrambòtich y posseidor d'una de las coleccions de quadros més ricas del món.

Ara fa cinquanta anys el difunt no tenia com qui díu un céntim, y al morir deixa una fortuna que oscila entre 150 y 200 milions de franchs.

Els botons de l'armilla que M. Chauchard duya al enterrarlo, d'or macís y adornats ab magníficas perlas, costavan 100.000 duros.

¡En pau descans si la espléndida armilla!

Si es que, donat el seu inmens valor, pot descansar.

Els vehins del carrer de la Canuda s'oposan enérgicament a que 's cambihi el nom d'aquella céntrica vía.

Ens sembla que 'ls honorables vehins tenen rahó.

Resulta en veritat una cosa quelcom rara aixó de que un home, sense mudarse de casa, se trobi ab que,

de la noche a la mañana, s'ha mudat de carrer.

Si l'Ajuntament, impulsat per un laudable sentiment de gratitut, vol perpetuar el nom del catalanófil Fastenrath, ¿per qué no 'l dona a una de las novas vías qu' encare han de batejarse?

Santo y bueno que nosaltres ab nosaltres ens tirém els trastos pel cap; pero, cavallers, ¡no arribém al extrém de «rompre el batisme» als pobres carrers de la ciutat antiga!

En Maura, a la Bonanova,
un día d'aquests vindrá...
Quan la *Merceneta* ho sápigam,
¡ay quins gelos que 'n tindrá!

El representant de la Federació Republicana Argentina, vingut fa poch de Buenos Aires, está altament satisfet dels obsequis que ha rebut per part dels lerrouxistas barcelonins.

Els émuls de don Lacandro, recordant, sens dupte, aquella picossada dels 28 mil de l'ala, s'han desfet en galanterias al senyor Goñi:

Banquet per aquí,
Mitin per allá,
Funció de gala per davant,
Etzétera per darrera...

Aixó es lo bonich: que quan vé un foraster se *goñi* las simpatias desseguida.

Fa pochos días, en el Tiro de Coloms, tot jugant, jugant, va haverhi una sensible desgracia.

Al ferse una de las tiradas, una bala escadussera va anar a parar als peus de un guardia, ferintlo, encare que no de gravetat.

Quan la gent hi va córrer per enterarse del succés, un colega del número atropellat deya:

—Res, res,... Ha sido una *tirada* de esos señores del pichón.

Y es clar. Més podía haver sigut, que ja ho diu el ditxo:

«En el món, sempre hi ha un *pichón*.»

Y qui gemega, ja ha rebut.

Un estudiant, que necessita un duro, arriba a la penya d'amichs y exclama, fingint un gros desespero:

—M' hauriau de deixar diners, noys... Me convenen molt.

—No pas jo,—fa un dels companys.
—Després no 't recordas de tornarlos.

—¿Que nó, dius? Déixam dos duros y veurás com te 'n torno un ara, desseguida.

NOTAS DE CASA

El Centre Nacionalista Republicà de Sabadell ha publicat el cartell—que per sa molta extensió no podem reproduhir—d'un **Certamen literari**, pera 'l qual, a més dels tres ordinaris, hi ha oferts setze premis, quatre d'ells en metàlich.

Las composicions, escritas precisament en català, han d'esser enviadas per tot el día 10 del vinent Juliol al Sr. Secretari del Jurat Calificador Garcilaso, 28, Sabadell.

SUICIDA INOPORTÚ

—A la una, a las dugas, a las...

—No'... Esperí demá, si no li fa res.. Avuy, a la secció de successos ja no hi cab ni una gota més de sanch.

PLÁTICA FAMILIAR

—Mira, m' escriu ta germana que ja l' están ballant altre cop; que tenen la nena ab el garrotillo.

—Deus equivocarte, papá. Si l' están ballant, no será 'l garrotillo, será 'l garrotín...

∴ LA ESQUELLA ha sigut convidada:

Al **Concert de Piano** donat per la senyoreta **Cecilia Goberna** al Foment del Treball Nacional el passat dimecres;

A un altre **Concert**, també de piano, per la senyoreta **Cecilia Llobet Sabater**, anunciat per ahir al mateix local;

A la botadura del yacht **Inés**, propietat del marquès d' Alella, que devia verificarse 'l dia 15 als **Astillers Burell**, ahont ha sigut construït;

Al interessant **Ball Florit**, celebrat el darrer dissapte al **Círcul de Propietaris** de Gràcia, y

Al **Concert** que la **Schola Orpheónica**, dirigida pel mestre Arthur Marcet, va donar el diumenge al Alberch Municipal del Parch en obsequi als pobres assilats.

Agrahim als amables invitants l' atenció que ab nosaltres han tingut.

SOLUCIÓNS

A LO INSERTAT EN EL NÚMERO ANTERIOR.

- 1.ª XARADA I.—A-cu-dit.
- 2.ª Id. II.—Ca-pe-lla.
- 3.ª Id. III.—Sal-do-ni.
- 4.ª LOGOGRIFO NUMÉRICH.—Lampista.
- 5.ª MUDANSA.—Llit, Llet.
- 7.ª CONVERSA.—Roda.
- 7.ª TERS DE SÍLABAS.—CA RU SO
RU LE TA
SO TA NA
- 8.ª TARJETA.—L' Assalto al Molino.
- 9.ª GEROGLÍFICH.—Sota, caball y rey.

TRENCA-CAPS

XARADAS

I

Es el *tot* una arma antiga
que avuy ja está ben *dos-terça*,
en la *hu-terça-segona*
de avuy día ja no hi entra.
Qui sortís ab semblant trasto
faría riure de veras
com aquell que ab *prima* y *última*
anés á un ball de etiqueta.

JAUME VIÑAS Y RUAX

II

En un circo de *dos-tres*
mentras passava la *tot*
va caure, y 's trencá l' *hu*
un gimnasta molt famós.

EDUARDILLITO SALÓ

ANAGRAMA

Mira, noya; *tot* el cós
de *tot* qu' ara m' he llevat;
pero ants de *tot*, Pietat,
respállal per si és polsós.

E. GERUBERN

LOGOGRIFO NUMÉRICH

- 1 2 3 4 5 6 7 8.—Aucell.
- 6 7 2 1 8 8 7.—Carrer de Barcelona.
- 3 4 5 6 2 1.—Nom d' home.
- 2 1 8 8 7.—Objecte movedís.
- 8 8 4 2.—Peix.
- 2 7 8.—Nom de un astre.
- 6 1.—Nota musical.
- 5.—Vocal.

FELIX ROVIRA

CONVERSA

- Tú, Ramonet: ¿coneixes la Treseta?
—Quína? Aquella que té sis fills?
—No, home; aquella que en té tants com
t' acabo de dir.

SASTRE D' ESPARDENYAS

TARJETA

A. PERE I. MOLLET

TÁRREGA

Formar ab aquestas lletras, degudament combinadas,
el títul d' una aplaudida sarsuela castellana.

PEP SERRADELL

GEROGLÍFICH

X
D D
I
LO LO LO
S
A A A

DOS EMINENCIAS DE FALSET

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, Olm, 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.^a

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2

NOVEDAD La Gramática de la ciencia

Precio: 8 pesetas

POR KARL PEARSON — Traducción de J. BESTEIRO

LIBRO INTERESANTE

**El obrero
en matrimonio**

POR G. LOPEZ

Un tomo en 8.º, Ptas. 1

EXPROPIACIÓN FORZOSA

Considerada en los principios y en sus modernas aplicaciones

POR

JULIO PIERNAS Y DE TIENO

Doctor en Derecho

Un tomo en 8.º, Ptas. 2'50

EN LA CARRERA

POR

FELIPE TRIGO

Un tomo en 8.º, Ptas. 3'50

Obra prohibida per la autoritat eclesiástica

**LA VIDA
AUSTERA**

PER

PERE COROMINAS

Un tomo en octau, Ptas. 3

JOSÉ NAKENS

**Humorismo
anti clerical**

Un tomo en 8.º, Ptas. 3

**Cartas
y dedicatorias**

Un tomo en 8.º, Ptas. 3

El consejero de los enamorados. . Ptas. 1

El hogar y el trato social Arte de embellecer la vida, por L. GARCIA DE GINER.—Ptas 4

Remedios que curan. Medicina casera. . Ptas. 1

JULIO VERNE
Obra nueva

La caza del meteoro

Dos cuadernos en 4.º, Ptas. 2

SORTIRÁ AVIAT EL LLIBRE DELS PETONS

J. BURGAS (MAYET)

— AMORETAS A CAU D' ORELLA —

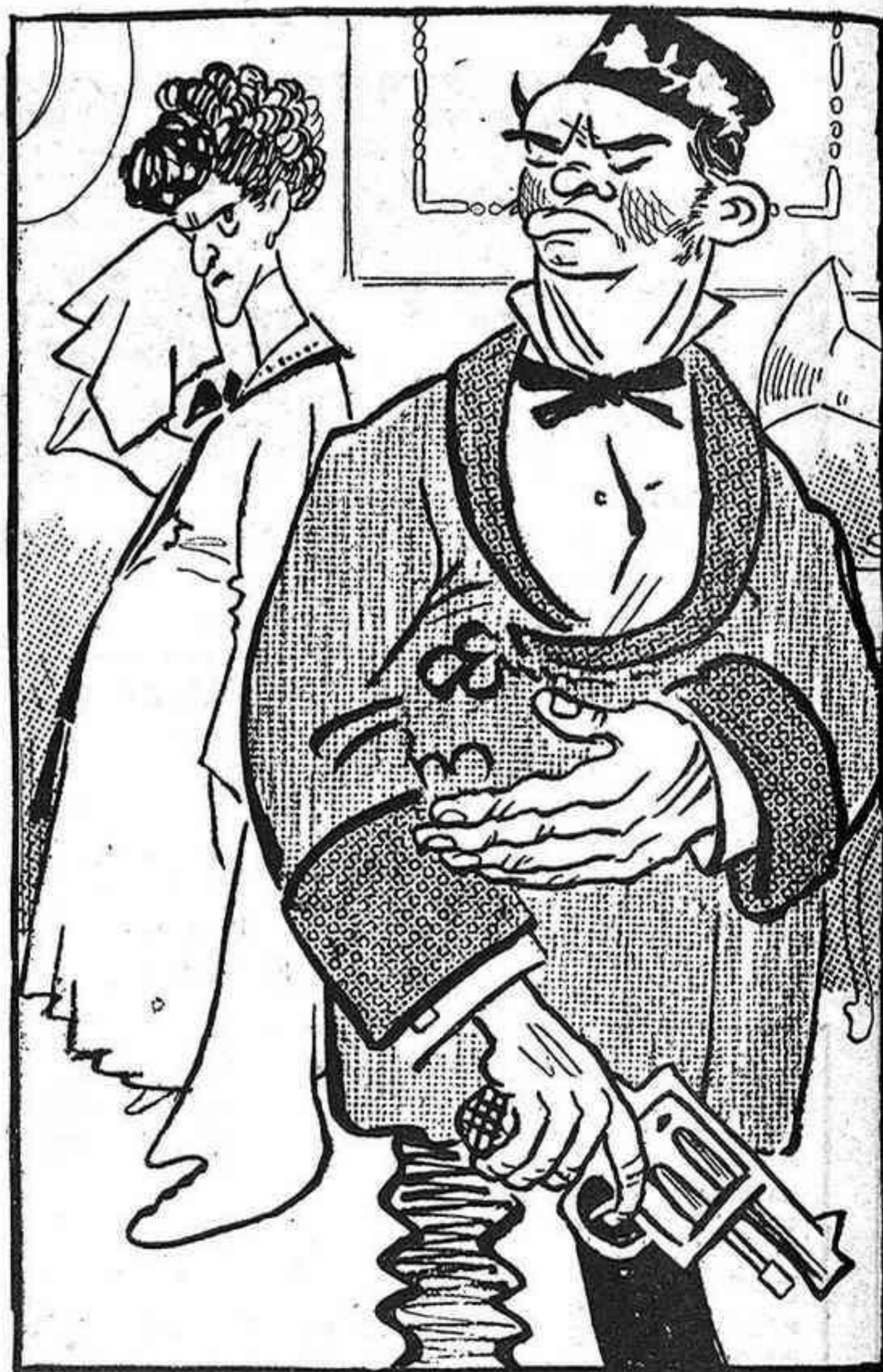
Preu: 2 rals

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútuo ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responém d' extravios, si no 's remet ademés un ral pera certificat. Als corresponsals se 'ls otorgan rebaixas.

DE LA CRÓNICA NEGRA

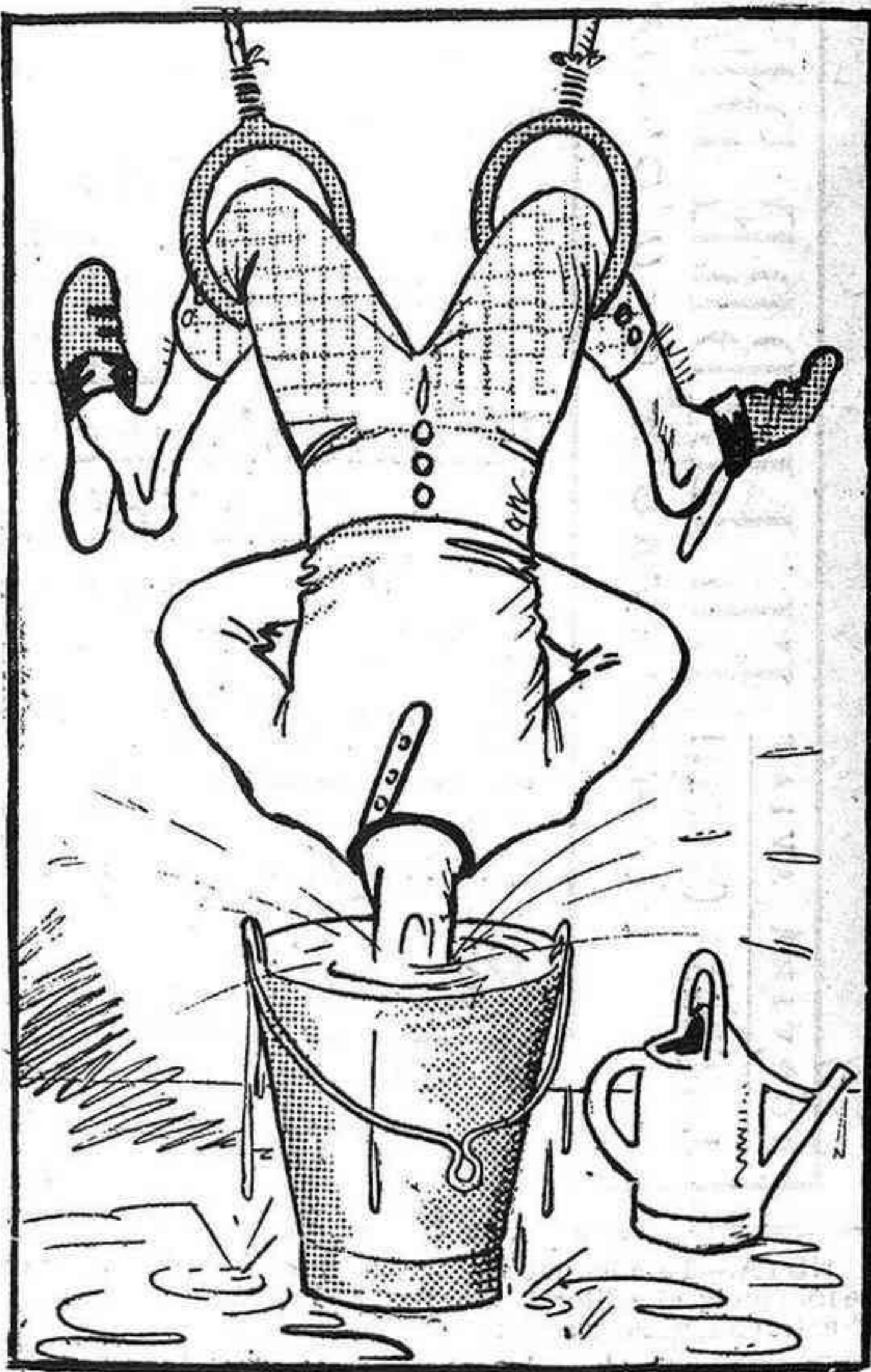
—Trenta punyaladas, ¿li sembla si n' hi ha prou, senyor periodista?
 —Claveun'hi un' altra, ara que hi sou... Sempre 's vendrà algun numeret més.

—Desgraciada!... Sinó que ja ho fa tothom, y m' agrada diferenciarme de la gent, ara mateix te 'l enjega tot sis.

—Bé!... ¿Es dir que se 'm beu el vi bó á raig d' ampolla?...
 —Nó, senyora, nó... ¿per qui m' ha prés? Jo no bech més que sal-fumant!...

—Adéu, carinyo!!!